

ŚWIATOWY DZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA W PRACY

APEL PREZYDIUM OPZZ W SPRAWIE OBCHODÓW DNIA PAMIĘCI OFIAR WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH

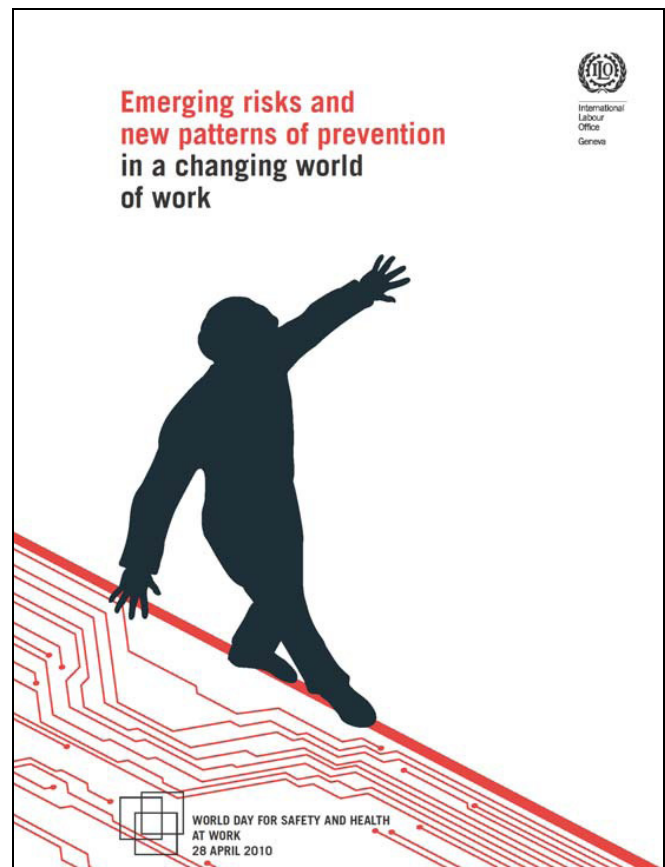
Tradycyjnie 28 kwietnia obchodzony jest Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy proklamowany przez Międzynarodową Organizację Pracy. Jest to równocześnie Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, obchodzony z inicjatywy ONZ od 1996 r. MOP, podkreślając istotę zapobiegania wypadkom i złemu stanowi zdrowia w drodze dialogu społecznego i stosunków trójstronnych, jest obserwatorem obchodów tego dnia.

Tegorocznym tematem Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy są pojawiające się zagrożenia i schematy prewencyjne zmieniającego się świata pracy, obserwacja aktualnych globalnych wyzwań oraz nowy kontekst bezpieczeństwa w pracy i praktyki w zakresie zdrowia.

Statystyki światowe są zatrważające: około 2,2 mln osób co roku ginie w wypadkach przy pracy, ponad 250 mln osób w wypadkach przy pracy co roku zostaje rannych, prawie 160 mln osób co roku zapada na choroby zawodowe.

Szczególnie w środowiskach i branżach, gdzie występują największe zagrożenia i ryzyko zawodowe obchody tego dnia są wyrazem pamięci dla tych, którzy zginęli lub aktualnie ponoszą skutki wypadków i chorób zawodowych, a także międzynarodową kampanią promowania na świecie zasad bezpiecznej i zdrowej, czyli godnej pracy. W Polsce od 2003 roku, kiedy to Sejm RP ustanowił 28 kwietnia Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, co-roczenie w całym kraju podejmowane są liczne działania polegające między innymi na: kameralnych spotkaniach, organizacji seminariów, wykładów i wystaw o charakterze edukacyjno-informacyjnym. W dniu tym również wiele tysięcy kolegów oraz członków rodzin pochyli się nad grobami - oddając cześć - ofiarom wypadków przy pracy.

Szczególny wymiar mają obchody tego dnia w branży budowlanej i górniczej, gdzie występują w Polsce największe zagrożenia i największa liczba wypadków śmiertelnych.

Prezydium OPZZ zwraca się do wszystkich zakładowych i ogólnokrajowych organizacji związkowych oraz do struktur OPZZ z apelem o godne i uroczyste obchodzenie Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych.

Zwracamy się do pracodawców o podejmowanie dalszych działań na rzecz poprawy warunków pracy i podniesienia jej bezpieczeństwa.

Równocześnie apelujemy do Państwowej Inspekcji Pracy o wzmoczenie działań szczególnie w tych sektorach gospodarki, w których pracownicy najczęściej ulegają wypadkom i zachorowaniom na choroby zawodowe.

**Prezydium
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych**

WYPADKI PRZY PRACY W POLSCE

Rok	Liczba zbadanych wypadków		Liczba poszkodowanych w wypadkach		
			ogółem	w tym:	
				śmiertelnych	ciężkich
2008	ogółem	2 703	3 298	615	1 131
	w tym zbiorowych	367	962	74	106
2007	ogółem	2 516	3 153	593	1 085
	w tym zbiorowych	402	1 039	86	133
2006	ogółem	2 408	3 045	521	995
	w tym zbiorowych	414	1 051	80	102

Źródło: Sprawozdanie Głównego Inspektora Pracy z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za rok 2008

W 2008 r. inspektorzy pracy zbadali okoliczności i przyczyny 2703 wypadków przy pracy, w tym 376 zbiorowych. W zdarzeniach tych urazom uległo ogółem 3 298 osób, z których 615 poniosło śmierć, a 1 131 doznało ciężkich obrażeń ciała. Wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy, które były przedmiotem analiz PIP, ponad 91% stanowili pracownicy. O wypadkach osób wykonujących pracę a niebędących pracownikami, inspektorzy PIP uzyskiwali informacje głównie od jednostek organizacyjnych policji, prokuratury i ZUS.

W 2008 r. w zbadanych przez PIP wypadkach przy pracy poszkodowane zostały 1 942 osoby o stażu pracy w zakładzie krótszym niż 1 rok (59% ogółu poszkodowanych). Szczególny niepokój budzi fakt zaistnienia wypadków z udziałem 363 osób o stażu pracy do 7 dni (wśród nich 95 poniosło śmierć, a 146 doznało ciężkich obrażeń ciała).

W ogólnej liczbie poszkodowanych w wypadkach dominowali robotnicy budowlani stanu surowego i pokrewni (11,5%), a w następnej kolejności – kierowcy pojazdów (8,3%); robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni (6,8%); robotnicy pomocniczy w budownictwie (5,7%); kowale, ślusarze i pokrewni (4,8%); robotnicy obróbki drewna, stolarze meblowi i pokrewni (4,4%); formierze odlewniczy, spawacze, blacharze, monterzy konstrukcji metalowych i pokrewni (4,0%); mechanicy maszyn i urządzeń – 3,5% i elektrycy – 2,7%. Corocznie daje się zauważyć zwiększony udział zawodów budowlanych (12,5% w 2006 r.; 18% w 2007 r.; 20% w 2008 r.).

Wśród niebezpiecznych zawodów szczególną śmiertelnością wyróżniały się: zawód kierowcy pojazdów i zawody budowlane.

W 2008 r. nie zmieniła się zasadniczo struktura zbadanych przez PIP wypadków przy pracy ogółem wg miejsca ich powstania. Wciąż dominują wypadki w miejscu wykonywania produkcji (bez miejsc magazynowania, konserwacji i napraw) – 26,4% ogółu zbadanych wypadków. Zwiększył się do 24,8% (w 2007 r. – 20,9%) udział wypadków na terenach budów (obiektów w budowie lub obiektów rozbiuranych, wyburzanych, remontowanych). Natomiast udział wypadków na drogach publicznych zmniejszył się do 13,5% (w 2007 r. – 21,1%). Inaczej kształtował się podział wypadków śmiertelnych i zbiorowych wg miejsca ich powstania.

W 2008 r. inspektorzy pracy najczęściej badali wypadki śmiertelne, które miały miejsce na drogach publicznych – 20%, na terenach budowy nowych obiektów budowlanych – 17,6%, na terenach rozbiórek, wyburzeń lub remontów starych obiektów budowlanych – 11,1% oraz w miejscach wykonywania produkcji – 8,9%. Do wypadków zbiorowych najczęściej dochodziło: na drogach publicznych – 45,6%,

przy produkcji – 8%, w środkach transportu lądowego – 7,2% oraz na budowach nowych obiektów – 6,9%.

Jak wskazują dane z badania wypadków w 2008 r., do urazów najczęściej dochodziło podczas: kierowania środkami transportu lub obsługi innych urządzeń ruchomych z własnym napędem – 22,1% ogółu poszkodowanych; poruszania się (chodzenia, biegania, wchodzenia na, schodzenia z, wchodzenia do, itp.) – 17,4%; obsługi maszyn – podawania i odbioru (materiałów, wyrobów i półwyrobów itp.) – 16,7%.

Szczególne znaczenie w analizie wypadków – w celu ukierunkowania działań prewencyjnych – mają wydarzenia będące odchyleniami od stanu normalnego (od normalnego przebiegu pracy). Wśród nich dominują wydarzenia związane z utratą kontroli nad środkami transportu lub obsługiwanym sprzętem ruchomym (32% ogółu poszkodowanych w 2008 r.), a także upadkiem z wysokości (np. z dachów, tarasów, okien, rusztowań, pomostów roboczych, drabin itp.), uderzeniem poszkodowanego przez spadające z góry czynniki materialne (np. elementy konstrukcji budynków, maszyn i urządzeń, narzędzia, przedmioty, materiały itp.).

Wybrane wydarzenia, będące odchyleniem od stanu normalnego, które skutkowały największą liczbą poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych to:

- upadek osoby z wysokości – 124 ofiary śmiertelne;
- utrata kontroli nad środkami transportu – 123;
- uderzenie poszkodowanego przez spadający z góry czynnik materialny – 43;
- obecność poszkodowanego lub osoby trzeciej w strefie zagrożenia – 29.

W wyniku stwierdzonych w czasie kontroli naruszeń przepisów bhp, inspektorzy pracy wydali łącznie 3 489 decyzji. Ponadto w 1 237 wystąpieniach pokontrolnych skierowali łącznie 3 855 wniosków, dotyczących podjęcia działań organizacyjno-technicznych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie występujących zagrożeń wypadkowych.

Inspektorzy nałożyli kary grzywny w drodze mandatów karnych w związku z popełnieniem 2 067 wykroczeń przeciwko prawom pracownika oraz skierowali do sądów grodzkich wnioski o ukaranie winnych w związku z popełnieniem 352 takich wykroczeń.

W 48 przypadkach inspektorzy zawiadomili organy prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową.

(Fragment sprawozdania z działalności Państwowej Inspekcji Pracy za 2008 r.)